

Styrdokument 2019 - 2022 avseende Krisberedskap, Civilt försvar, Säkerhet, Säkerhetskydd

Beslutad i kommunfullmäktige 2019-11-11, § 158

Ersätter beslut 2016-04-11, § 47

1. Inledning

Styrdokumentet beskriver kommunens övergripande inriktning och prioriteringar för arbetet med krisberedskap, civilt försvar, säkerhet och säkerhetsskydd för perioden 2019 - 2022. Det syftar även till att utveckla den kommunala styrningen av arbetet så att det i större utsträckning involverar styrelse, nämnder, bolag och förbund.

Syftet är vidare att beskriva hur kommunen avser att fullfölja det åtagande som beskrivs i Överenskommelse om kommunernas krisberedskap 2019–2022 (MSB 2018 - 09779, SKL 18/03101) och i Överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar 2018 - 2020 (MSB 2018 - 05681, SKL 18/01807).

Fastställande och uppföljning

Kommunfullmäktige fastställer styrdokumentet under mandatperioden. Kommunstyrelsen ansvarar för att uppföljning och utvärdering genomförs.

Styrdokumentet följs upp under första kvartalet varje år i samband med kommunuppföljningen som årligen redovisas till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) samt Länsstyrelsen Västmanland. Åtgärder i detta dokument ska brytas ner till förvaltningar, bolag och förbund, se tabell sid 4.

Organisation och ansvar

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för det interna säkerhetsarbetet och säkerhetsskyddsfrågorna enligt säkerhetsskyddslagen (2018:585).

Kommunstyrelsen ansvarar för kommunens uppgifter enligt lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extra-ordinära händelser i fredstid och höjd beredskap samt lagen (1992:1403) om totalförsvar och höjd beredskap.

Beredskapssamordnarna och säkerhetssamordnaren i Västra Mälardalens Kommunalförbund har till uppgift att övergripande driva och samordna krisberedskaps- och säkerhetsfrågorna i Kungsörs kommun. Enheten stödjer även kommunen i säkerhetsskyddsfrågor.

2. Mål och inriktning

Kommunen har ett ansvar för att värna liv, hälsa, trygga livsnödvändig försörjning samt verka för att grundläggande värden och samhällsviktiga funktioner upprätthålls. Kommunen ska arbeta för att minska risken för att oönskade händelser inträffar, för att reducera konsekvenserna om något ändå inträffar och för att ha en god förmåga att hantera samhällsstörningar. Kommunen ska även uppnå en grundläggande förmåga till civilt försvar.

Den övergripande inriktningen är att Kungsörs kommuns verksamheter, helägda bolag och förbund som bedriver samhällsviktiga verksamheter samt inom de verksamheter som utgör viktiga stödfunktioner för dessa ska bedriva kontinuitetshantering. Detta för att skapa en robusthet i kommunen samt för att samordna arbetet med krisberedskap, säkerhet, säkerhetsskydd och civilt försvar.

Kontinuitetshantering är ett prioriterat område. Inriktningen är även att få in ett systematiskt säkerhetsarbete som en naturlig del i det ordinarie arbetet.

Kommunens risk- och sårbarhetsanalys, RSA syftar till att öka riskmedvetenheten och förmågan att förebygga samt hantera risker i kommunen, samt för att bidra till en samlad riskbild i kommunen, länet och riket. Även handlingsprogrammet enligt LSO syftar till att öka riskmedvetenheten och förmågan att förebygga samt hantera risker i kommunen.

Resultatet från risk- och sårbarhetsanalysen samt erfarenheter från inträffade händelser ska även tillvaratas genom att fungera som underlag för utbildnings- och övningsplan och för att stärka förmågan och minska sårbarheten generellt i kommunen. Utbildning och övning är viktiga delar i arbetet med att stärka den generella krishanteringsförmågan i kommunen.

Riskanalysen och tillhörande åtgärdsförslag ligger som sekretessbilagor till RSA. Kommunens fokusområden återfinns i avsnitt "Inriktning på arbetet under mandatperioden".

3. Övergripande arbete

Arbetet med krisberedskap, civilt försvar, säkerhet och säkerhetsskydd ska i så stor utsträckning som möjligt integreras i det ordinarie arbetet. För helägda bolag och förbund ska detta framgå i ägardirektiv och förbundsordning.

Inriktningen för hela Kungsörs kommuns verksamheter, helägda bolag och förbund är att de:

- **Medverkar** i kommunens arbete inom krisberedskap och civilt försvar.
- Bedriver **kontinuitetshantering** inom samhällsviktiga verksamheter samt inom de verksamheter som utgör viktiga stödfunktioner för dessa.
- **Ställer sina resurser till förfogande** vid; en samhällsstörning, extraordinär händelse och ytterst vid höjd beredskap.
- **Säkerställer** att krav på krisberedskap och totalförsvarsplanering beaktas i upphandling som gäller samhällsviktig verksamhet.
- **Beaktar säkerhetsskyddslagen.**
- Bedriver ett **systematiskt säkerhetsarbete.**

Ansvarig	Beslutar om dokument	Uppföljning
KF	Styrdokument för krisberedskap, civilt försvar, säkerhet, säkerhetsskydd	Varje mandatperiod
KF	Handlingsprogram enligt LSO	Varje mandatperiod
KF	Säkerhetspolicy	Varje mandatperiod
KS	Följer upp och utvärderar styrdokument för krisberedskap, civilt försvar, säkerhet, säkerhetsskydd	Varje mandatperiod
KS	Krisledningsplan	Varje mandatperiod
KS	Kommunikationsplan vid kris	Varje mandatperiod
KS	Utbildnings- och övningsplan	Varje mandatperiod Uppföljning varje år
KS	Risk-och sårbarhetsanalys	Varje mandatperiod Uppföljning varje år
KS	Instruktion för kommundirektör avseende dennes roll i arbetet med krisberedskap	Varje mandatperiod
KS	Riktlinjer för säkerhetsarbete	Varje mandatperiod
Nämnd	Krisledningsplan för nämnden	Varje mandatperiod

Nämnd	Uppföljning av kontinuitetshantering	Varje år
Förvaltning	Uppföljning av kontinuitetshantering	Varje år
Bolag	Krisledningsplan	Varje mandatperiod
Bolag	Uppföljning av kontinuitetshantering	Varje år
Kommunalförbund	Krisledningsplan	Varje mandatperiod
Kommunalförbund	Uppföljning av kontinuitetshantering	Varje år

För att integrera styrdokumentets innehåll i kommunens ordinarie verksamheter bör arbetet kopplas till internkontroll och egenkontroll/alternativt årshjul. Egenkontrollpunkter/ internkontrollpunkter bör arbetas fram.

Kungsörs kommuns krishantering bygger på ett samspel mellan kommunens verksamheter, bolag, kommunalförbund och övriga aktörer i samhället. Tre principer är vägledande för Kungsörs kommuns krishantering:

- Ansvarsprincipen - De som ansvarar för en verksamhet under normala förhållanden har det också under en krissituation. Det ingår även att initiera och bedriva samverkan.
- Likhetsprincipen - Under en kris ska organisation och lokalisering så långt som det är möjligt fungera på samma sätt som vid normala förhållanden.
- Närhetsprincipen - En kris hanteras där den inträffar, av de närmast berörda och ansvariga. Detta hindrar inte verksamheten från att söka hjälp för att hantera krisen.

Enligt basöverenskommelsen mellan Kungsörs kommun och VMKF så driver och samordnar säkerhetsamordnaren och beredskapssamordnarna arbetet kring krisberedskap, civilt försvar, säkerhet. Säkerhetsskyddsfrågorna drivs och samordnas med kommunens säkerhetsskyddschef.

4. Övergripande process för risk- och sårbarhetsanalys

I Överenskommelse om krisberedskap 2019 - 2022 framgår det att kommunen ska:

- bedriva ett arbete med risk- och sårbarhetsanalys som avser det geografiska områdesansvaret, kommunens organisation, samt berörda kommunala bolag och kommunalförbund.
- använda underlaget från RSA arbetet i planering och genomförande av åtgärder för att öka förmågan att kontinuerligt bedriva samhällsviktig verksamhet, samt stärka förmågan att hantera extraordinära händelser
- efter en inträffad händelse utvärdera kommunens hantering, både med avseende på kommunens verksamhetsansvar och i det geografiska områdesansvaret. Underlaget ska användas i arbetet med risk- och sårbarhetsanalys.

Grunden för kommunens RSA är det kontinuitetshanteringsarbete som Kungsörs kommun bedriver med att säkra upp sina samhällsviktiga verksamheter. Det innebär att fokus ligger på att systematiskt skapa en förmåga att fortsätta bedriva verksamheten på en tolerabel nivå oavsett vilken samhällsstörning som verksamheten utsätts för.

Den strategisk inriktningen för RSA-arbetet är att:

- RSA-arbetet bygger på metoden för kontinuitetshantering/är ett resultat av verksamheternas kontinuitetshantering
- Kommunala förvaltningar, helägda bolag och förbund ska delta i RSA-arbetet
- Identifiera risker inom det geografiska området, dessa ligger även till grund för handlingsprogrammet enligt lag om skydd mot olyckor, LSO.
- Kritiska resurser kartläggs.
- Åtgärdsförslag tas fram.

Arbetet med att identifiera regionala risker har genomförts tillsammans med närliggande kommuner och länsstyrelsen. Risker där regionala/nationella förhållanden råder har inte analyserats i detta arbete.

Roller och ansvar:

- Kommunstyrelsen är ytterst ansvarig för RSA dokumentet.
- Kommunens förvaltningar, helägda bolag och förbund som bedriver alternativt är stödfunktion till samhällsviktig verksamhet, ska inventera och analysera den egna verksamheten.
- Västra Mälardalens Kommunalförbund ska initiera, stötta och samordna arbetet samt sammanställa kommunens gemensamma krishanteringsförmåga.

RSA-arbetet bör/kan samordnas mer än vad som görs idag med andra analysarbeten som (säkerhetsskyddsanalys enligt säkerhetsskyddslagen) och riskanalys enligt lag om skydd mot olyckor.

5. Kommunens geografiska områdesansvar

I Överenskommelsen om kommunernas krisberedskap 2019 - 2022 framgår det att kommunen ska:

- Ge aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område möjlighet att samverka i syfte att uppnå samordning av förberedelser inför extraordinära händelser.

Samverkan sker främst mellan Kungsör, Arboga och Köpings kommuner i olika sammanhang men också med övriga aktörer i länet och då genom U-Sam (samverkan i U-län), regionala krishanteringsrådet och länets krisinformatörsnätverk.

Genom samverkan i U-Sam och i Regional rådet har kommunen en etablerad samverkan med viktiga aktörer i länet.

Genom U-Sam stärker kommunen sin förmåga genom att tillsammans med övriga aktörer hitta formerna för en samlad lägesbild, gemensamma utbildningar för inriktning och samordningsfunktioner i länet samt öka förmågan att hantera information till allmänheten genom bl.a. krisinformationsnätverket.

Ett prioriterat utvecklingsområde för kommunen är att ytterligare stärka upp samverkan med viktiga aktörer som finns inom kommunens geografiska område och att förbereda kontaktvägar. Frågorna kring krisberedskap, säkerhet, säkerhetskydd och civilt försvar bör lyftas in i alla de sammanhang som idag finns etablerade.

Enligt lag om kommuners och landstingsåtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (SFS,2006:544) så har Kungsörs kommun ett geografiskt områdesansvar. Detta innebär att kommunen har som uppgift att verka för samordning mellan alla som ingår i samhällets krisberedskap på lokal nivå. Vid en större samhällsstörning/extraordinär händelse har kommunen ansvar för att kalla samman berörda aktörer, leda och dokumentera möten och i samråd med berörda träffa överenskommelser om inriktning och samordning av åtgärder.

Inriktning på arbetet under mandatperioden

Under mandatperioden ska de övergripande planer som finns med i tabell sid 4 tas fram. Utöver detta kommer även en rad prioriterade insatser att göras under mandatperioden inom de olika områdena.

Krisberedskap

- En gemensam livsmedelsförsörjningsplan tillsammans med Köping och Arboga.
- Inventera och säkerställa bränsleförsörjningen för kommunens prioriterade verksamheter.
- Säkerställa trygghetspunkter i kommunen.
- Säkerställa att säkerhets- och krisberedskapsfrågorna lyfts in på dagordningen i etablerade nätverk utifrån kommunens geografiska områdesansvar.
- Utbilda nya chefer i stabsmetodik.

Civilt försvar:

- Delta i länets totalförsvarsövning, TFÖ 2020.
- Påbörja arbetet med kommunens krigsorganisationsplaner.
- Genomföra krigsplacering av kommunens anställda, bolag och förbund.
- Påbörja arbetet med signalskyddsorganisation.

Säkerhetsskydd:

- Säkerhetsskyddsanalys
- Utifrån den övergripande säkerhetsskyddsplanen ska de utpekade verksamheterna ta fram en djupanalys över sina objekt och system. Dessa analyser kommer att utgöra bilagor till denna övergripande säkerhetsanalysen.
- Framtagande av rutiner kring säkerhetsklassning, hantering hemliga handlingar m.m.

Säkerhet

- Revidering av Handlingsprogram enligt lag om skydd mot olyckor.
- Revidering av kommunens säkerhetspolicy och riktlinjer.
- Revidering av plan mot våldsbejakande extremism
- Framtagande av en säkerhetsorganisation i syfte att säkerställa och utveckla det systematiska säkerhetsarbetet.

Sammanfattning

Arbetet med krisberedskap, civilt försvar, säkerhet och säkerhetsskydd ska i så stor utsträckning som möjligt integreras i det ordinarie arbetet.

Fokus under mandatperioden är arbetet med kontinuitetshantering som även ligger till grund för kommunens påbörjade totalförsvarsplanering.

Allt detta för att säkerställa lagkrav, minska sårbarheter, risker och hot samt minska konsekvenserna av större samhällsstörningar och ytterst ha en planering för höjd beredskap och krig.